

Rutiner for risikofylte arbeidsoppgaver ved Universitetet i Tromsø

Arbeidsrutine for arbeid med IONISERENDE STRÅLING

Side 1 av 3

Godkjent av: Universitetsdirektøren

Dato

Erstatter: Ingen

Arbeidsrutine for arbeid med Ioniserende stråling

FØR OPPSTART:

- *Alt arbeid med ioniserende stråling skal registreres før bruk*
- *Laboratorier skal være godkjent og være merket med varselskilt*

ARBEID MED IONISERENDE STRÅLING

- *Alltid vurder å bruke metoder som ikke involverer ioniserende stråling*
- *Alt arbeid skal vurderes mot prinsippet om ALARA (as low as reasonable achievable)*
- *Alle bestillinger av ioniserende stoffer skal gjøres gjennom innkjøpssentral*
- *Følg nøye aktivitetsgrensene som gjelder for de enkelte ioniserende stoffer*
- *Risikovurder arbeidsrutinene og bruk nødvendig verneutstyr*
- *Gjør deg kjent med og følg [retningslinjen for arbeid med ioniserende stråling](#)*
- *Skriftlige lokal rutiner skal finnes inne på alle laboratoriene, denne skal beskrive generelle sikkerhetsrutiner /avfallsrutiner / avviksrutiner (ved behov også på engelsk)*
- *Obligatorisk opplæring og lokal opplæring skal gjennomføres av alle brukere*

AVFALLSHÅNDTERING:

- *Avfall som inneholder ioniserende stråling skal ikke gå til avløp uten samtykke fra tilsynshavende i strålevern, jf. [Retningslinjer for avhending av spesialavfall ved Universitetet i Tromsø](#)*
- *Avfall som inneholder ioniserende stråling med korte halveringstider skal om mulig mellomlagres lokalt for decay (10 halveringstider). [link](#)*

UHELL/UTSLIPP:

- *Skal meldes til tilsynshavende i strålevern eventuelt lokal beredskapsgruppe som vurderer tiltak og eventuell varsling til [Statens strålevern](#)*

Rutiner for risikofylte arbeidsoppgaver ved Universitetet i Tromsø	
Arbeidsrutine for arbeid med IONISERENDE MATERIALE	
Side 2 av 3	
Godkjent av: Universitetsdirektøren	Dato xx.xx.06
Erstatter: Ingen	

1. FORMÅL OG OMFANG

Disse arbeidsrutinene skal redusere faren for ulykker og helseskader ved at alt arbeid utført ved Universitetet i Tromsø skjer på en sikker måte, og i samsvar med lover og forskrifter. Instruksjonen gjelder for alle ansatte, gjesteforskere og studenter som arbeider ved Universitetet i Tromsø.

2. ANSVAR OG MYNDIGHET

I henhold til bestemmelsene i arbeidsmiljøloven, spesielt § 2, har

ansvarlig leder og kurslærer ansvar for:

- å legge forholdene til rette slik at disse retningslinjene kan overholdes
- at arbeidstakerne og studentene gjøres kjent med ulykkes- og helsefarer som kan være forbundet med arbeidet, og at de får den opplæring, øvelse og instruksjon som er nødvendig
- opplæring: [Personalkompetanse - HMS](#)
- at nødvendig verneutstyr er tilgjengelig og blir brukt

Arbeidstakerne og studentene har ansvar for å:

- følge gjeldende arbeidsrutiner
- bruke nødvendig verneutstyr
- melde fra til ansvarlig leder eller kurslærer om eventuelle feil og mangler

3. DEFINISJONER

Ansvarlig leder:	Arbeidstaker som har til oppgave å lede eller kontrollere andre arbeidstakere
Kurslærer:	Kursansvarlig for laboratoriekurs for studenter, samt den som veileder på slike kurs
Arbeidstaker:	Alle som har et arbeidsforhold ved Universitetet i Tromsø (inkl. eksternt finansierte), samt gjesteforskere og studenter som i prosjekt er knyttet til forskningslaboratorium
Student:	Registrert student ved Universitetet i Tromsø
Ioniserende stråling	Radioaktivitet og røntgenstråling

4. UTFYLLENDE INFORMASJON

Med ioniserende stråling menes stråling bestående av fotoner eller partikler som direkte eller indirekte er i stand til å danne ioner. Slik stråling kan være røntgen-, alfa-, beta-, gamma- og nøytronstråling. Arbeid med åpne radioaktive kilder og klassifisering av isotoplaboratorium reguleres nærmere i forskrift om strålevern og bruk av stråling § 17 til § 19 og i forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (best. nr. 566), særlig kapitlene II og VII. All stråleeksponering skal holdes så lav som mulig. Dette skal inngå som en del av virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), best. nr. 544.

Rapporter farlige situasjoner / uhell ved utfylling av skademeldingsskjema
[Skademeldingsskjema](#).

5. LENKER

[Statens strålevern](#)

Lov om strålevern og bruk av stråling

[Lovdata](#) lover > gjeldende lover > søkeord > strålevern

Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften).

[Lovdata](#) forskrifter > sentrale forskrifter > søkeord > strålevern

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).

[Lovdata](#) forskrifter > sentrale forskrifter > søkeord > internkontrollforskriften

Retningslinje for arbeid med ioniserende stråling ved UiTø

[HMS ved UiTø](#) lover og retningslinjer > retningslinjer > ioniserende stråling

Registreringsskjema

[HMS ved UiTø](#) lover og retningslinjer > retningslinjer > ioniserende stråling > vedlegg 2

Aktivitetsgrenser

[HMS ved UiTø](#) lover og retningslinjer > retningslinjer > ioniserende stråling > vedlegg 4

Retningslinjer for farlig avfall

[HMS ved UiTø](#) lover og retningslinjer > retningslinjer > spesialavfall